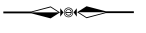

קט: המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

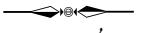
מסורת הש"ס

(א) [ש] פרש"י ומוס' ב"ב
[ב] [ע] תמוכות לה' [ג]
[ד] לעיל ע"ג, [ה] תמוכות
ע"ג; [ו] ר"מ מ"ז ועי'
רש"ל ומו"ת, [ז] ומקרי
דדקי כמותין ועומדין
כ"ל, [ח] [וע"פ מוס' ב"ב
כא] ד"ה בספר מתא, [ט]
ס"א רש"ב,

הגהות הב"ח

(א) גב' שאלה דבעי
לאיסתלקא:

גליון הש"ס

גב' גופא א"ר בנימי.
בשניה מקובלת כ' בשם
הר"ש אע"פ שלא חידש
זה דבר קאמר גופא
(משום דבעי מימר) [מימר
אחרימי דרב מימנו] [זה
וכה"ג אמת בהגות קמא
דף קי ע"א:

יוספר מתא במותרין ועומדין. פי' בקונטרס משום דשנשתא כיון דעל על לכך חשיב פסידא דלא הדך וליתא דרבה גופיה אית ליה צפ' לא יחפור (ב"ב דף קא. וס) דשנשתא ממילא נפקא אלא להכי קרי ליה הכא פסידא דלא הדך לפי שנאותה עשה שלימדו שיבזים נחבטל לו לימוד של אמת:

מסלקינן אהו ברא שבחא ולאו מי"תא

היא. פי' ריב"ן שלא אמר דבר זה מעולם אלא להפחידו אמר כן ומימה דאם לא אמר מעולם למה הזכיר כל כך אמוראים רב הונא ואיתמא רב יהודה ואיתמא כו' ו"ל דרב יוסף לא הזכיר אלא אחד מהם וזני בית המדרש נסתפקו צין אלו איזה מהן הזכיר: **רבא** אמר קרנא הוי. וא"ת והא קופא סבא פלגא דזומק לומר דפליג רבא אדרב בנימי ו"ל דקופא סבא פלגא משום דשתלא שקיל אפילו בגוף הקרקע פלגא וכי מסתלק בלא זמניה הוא דשקיל ריבעא משום דעילו לשלם אפילו מה שהבעל יצטרך ליתן לאריס שיממור חלקו שהיה מוטל על השתלא לשמור וכן שטפה נהרא ריבעא דאדעתא דהכי נחית שאם יסתלק בלא זמניה נחיה ענין שיסתלק שלא יקח אלא ריבעא וקופא סבא שאין עוד מה לשמור שקיל פלגא אצל הכא המלוה אין לו בגוף כלום אלא צפירות:

מה נקצינן בומנו. דאין דרך לקצוץ שלא בזמנו ולהפסיד פירות ועוד דאמרין צפירא לא יחפור (ב"ב דף קא.) האי דיקלל דטעון קבא אסור למיקניה ואית דגרסי איפכא יבש בזמנו ואין נראה לר"י: **מה** יבש שרא בומנו. יבש משמע שלא בזמנו מדלא קמני הוקין ו"אע"ג דהוקין נמי משמע שלא בזמנו כדאמרין צפירות אימא והוקינו הוקינו משמע צין בזמנו צין שלא בזמנו אבל יבש לא משמע אלא שלא בזמנו: **אף** נקצינן שרא בומנו. וא"ת ואמאי איצטריך למימר אף נקצן שלא בזמנו והא מעיקרא לא פריך אלא מיבש דהוה דומיא דנקצן אצל מנקצן בזמנו לא פריך משום דאיכא למימר דנקצן בזמנו היינו לאחר שיבש שלא בזמנו והשתא דשני ליה מיבש תו לא קשיא ליה לאבזי ו"ל דמעיקרא נמי קשיא ליה מנקצן דנקצן משמע סתמא אחר שיבש בזמנו כמו שדרכו והא דקאמר מה נקצן בזמנו אף יבש בזמנו משום שרואה להקשות משניהם אי נמי לא איצטריך אלא לאפוקי דלא נידוק איפכא נקצן דומיא דבש כדמשני בחר הכי:

והא דקאמר מה נקצן בזמנו אף יבש בזמנו משום שרואה להקשות משניהם אי נמי לא איצטריך אלא לאפוקי דלא נידוק איפכא נקצן דומיא דבש כדמשני בחר הכי:

נפרו אה ויתים וקנים ימכרו וילקח בהן קרקע ובע"א אוב"ב פירות. אבל לא יקצוץ עדים אלא קרנא הוי וקשה לאבזי דאמר עדים פרי הוי במקום שאין פרי אחר ומימה דמאי פריך דהתם ע"כ מיירי שעושין קלת פירות מדפליג התם רבי יהודה ואמר לא תמכור מפני שבה צית אביה ומוקי ליה התם בשדה שאינה שלה ואי ליכא פירות כלל מה שבה צית אביה יש הלא בעל השדה לא יניחם לעמוד שם יותר אחר שנתיבשו והבעל יקוף אותם לעצים וכן משמע נמי מעיקרא דבעי לאוקמי פלוגתייהו בנפלו לה ויתים בשדה שלה ופליגי אבל בשדה שאינה שלה דברי הכל ימכרם ופריך וקנים ושפחות וקנים דהוי כנפלו בשדה שאינה שלה ופליגי והנהו עבדים ושפחות ע"כ כשעושין

משכן לו כרס במשכנתא דקורא א"י צנכיתא: וקש. הוקין וזמנו במשכנתא קאי: מה נקצין בומנו. שאין אדם קוצץ אילן שעושה פירות אלא בזמנו שחולק לו מעשות פרי: בלא זמנו. ומודה אבזי בלא זמנו שחולק לעשות פרי דכיון דלאו אורחיה לאו פירא הוא ולאו אדעתא דהכי נחת: נפלו לה. לאשה. משניסת מת אביה ונפלו לה צירושא:

א"ל אנה פלגא שנשתא קאמינא. כדרך שאר שטלים שאינן מסתלקין: השא קבעי למיבז מנתא לאריסא. כלומר כיון דמיסתלק לו בלא זמנו אמאי שקיל פלגא שנשתא עד האידנא הוה שקיל בעל הבית פלגא צפירות וזה היה עושה זה כל עבודתו כמשפט אריסין השתא קבעי למיבז מנתא לאריסא

עכשיו זה יכול כל המגיע לו וילך ועל בעל הבית לטול עבודת הכרם ויצטרך לתת לאריסא ודרך אריס שיוצא לכרם נטוע ויטול שליש צפירות נמנא בעל הבית מפסיד שליש ממחציתו ככל שנה: **ריבעא** דשנשתא. לקמן מפרש ואזיל: סבר רב אשי למימר ריבעא. דמרי תילמי המגיעין לבעל הבית משתולמי השליש שיצטרך ליתן לאריס שיוצא לה דהוא דנקא בכל שבה הכרם כגון אס השבה שזה דיירים יוציא מן שליש שעמיד ליתן לאריס נותרו ד' דינרין מהן יכול השתל דינר והיינו ריבעא במאי דמטא לבעל הבית דהוא דנקא דשנשתא כוליה: **דנקא** שמת: דאמר רב בנימי צפירות ועושה שקיל שאלא פלגא. צפירות ועושה עבודה לעולם: **ואריסא טילמא**. אריס היורד לתוך הכרם גמורה ועובדה נוטל שליש צפירות: האי שאלא דבעי איסתלוקי. שיימין ליה כי היכי דלא נפסיד בעל הבית כלומר מעיינין במילתא למיבז ליה כי היכי דלא נמטייה פסידא לבעל הבית צפירות של זה: אי אמרס צנלמא דנקא. שקיל שאלא תילמא הרי ג' דינרין צין שניהן פש ליה פלגא דבעל הבית כדוהו שקל עד השתא: אלא אי אמרס ריבעא ממש. דינר וחצי והאריס יכול שליש שהן צ' דינרין: **פסידא לבע"ב**. חזי דינר ממחציתו: **וליאמא** ליה. שתלא אנת מנתא דדין הבז ליה לאריסא שיערב צו החצי שלך שהיה מוטל עלי לעשות ואמה אוכל פירות הבז ליה לאריסא ועלי נכות מחלקי כפי המגיע לו והיינו ריבעא ממש דינר וחצי כיצד טול אמה שלשה רבעי הכרם לחלק מהן תמן השליש לאריס נמנא אוכל כל השנה חצי פירות הכרם בלא יצאה: **מנתא** דידי מאי דבעינא עבידנא ציה. חזי אמכור לאחריס הרביע המגיע לידי ולא שייך גבאי למיתן מנתא לאריסא דהא מוזבנינא

ומסתלקנא הקונה ירד ויעשה ויאכל ואם זאת לקנותו הרי אין עלי לעשות כך ותאכל את פירותי בחנם אם תמנהו לאריס לישקול מיניה וציה שזה חזי דינר והדינר ישאר כך והיינו חצי תילמי שהרי עכשיו אמה קונה ממני. ולעולם ריבעא ממש קאמר רב פפא (א) ואין בעל הבית מפסיד כלום שעד עתה היה אוכל חצי הפירות ומעתה אוכל צ' שלישים דהיינו ד' דינרין): **כי מטית לשחיטת קדשים**. הכרמי צך שאתה חדוד ויודע להעמיק ולהקשות וכי מטית למסכת זבחים שהיא עמוקה תא חקשי לי ואתן לב לחרך לפי שאלתך. ויש אומרים דחזי מדחיה ולא היא דעל כרחיק קבולי קיבלה חדא דקושיא מעליא היא ועוד מדקאמר קסבר רב אשי למימר מכלל דמסקנא לאו הכי הוא: **קופא סבא פלגא**. גפן שהוקינה בכרם הרי הוא כשאר זמורות שחולקין בהם ונוטל זה שתלא פלגא כשאר פירות דכיון דאורחיה ציה אדעתא דהכי נחת: **שטפה נהר**. וצאו לחלק העצים הוה ליה כי שתלא דמיסתלק בלא זמניה ושקיל ריבעא. שטפה נהרא פעמים שעוקרין לגמרי ופעמים ששוטף את הקרקע ומכשירו ואין ראוי לזמנא צו כלום עד זמן מרובה: **ההוא גברא דמשכין פרדיסא לחבריה**.

שהיה ראוי לכך: **פירא הוי**. עצים שצו ויטלו המלוה: **יבש האילן**. במשכנתא קאי: מה נקצין בומנו. שאין אדם קוצץ אילן שעושה פירות אלא בזמנו שחולק לו מעשות פרי: בלא זמנו. ומודה אבזי בלא זמנו שחולק לעשות פרי דכיון דלאו אורחיה לאו פירא הוא ולאו אדעתא דהכי נחת: **נפלו לה**. לאשה. משניסת מת אביה ונפלו לה צירושא: ימכרו

צ א ב מיי פ"ו מהל'
שכרות הלכה ט ור
ש"ע ח"מ סי' של סעיף ג'
צא ג ד טו"ע ע"ש סעיף
ד:
צב ה ו מיי פ"ו מהל'
שכרות הלכה ה ו רב
אלפס כאן ועוד בפ"ו דף
ק"יג.:

צג ז מיי פכ"ב מהל'
אשוח הלכה כג וחזר
מפירושו שם פסק כמתא
קמא סג עשין מה טו"ע
אה"ע סי' פ"ה סעיף ד':

מוסף רש"י

וספר מתא. התספר את
אשוח העיר בתקופות (ועי'
צד) או לבלב (ב"ב בא).
במותרין ועומדין דמי.
שלא יקלנו ואם קלנו
מסתלק לכו בלא אחייתא,
אע"פ שלא חזרו צו קודם
לכן (שם). כל פסידא
דלא הדר. כגון אלו,
שמשנתגלה הנהמה או
הרג המקו והסתב כתב
ספר מורה נבטות (שם).
דמשכין פרדיסא. כרם,
לחבריה לעשר שנין.
שאלתה עשר שנים ותמור
לבעליה בלא מעות, דכתב
ליה ממשלם שאלא אילן
תיפוק ארעא דין בלא ספק
(במובאות צה). יבש האילן
או נקצינן. מי שמשכן אילן
לחבירו כי הני משכנתא
דקורא דמני במשלם שנייה
אילן מתיפוק ארעא דא
בלא ספק שניהם אסורים
בו. לנקט ע"ש ולשון,
דאי שריף ליה ליה ללא
קרא דמלוה ואי שריף ליה
מלוה כלא קרא דלטה
(ועי' ש"ס).